

Energiekamer
T.a.v. mevrouw Mr. A.P. de Groene
plv. directeur Energiekamer
Postbus 16326
2500BH DEN HAAG

Datum
13 november 2009

Contactpersoon
M.A.E. Roovers

Doorkiesnummer
0162-481513, GSM 06-21245835

E-mailadres
M.Roovers@intergasnetbeheer.nl

Uw brief van
16 oktober 2009

Uw kenmerk
103345

Ons kenmerk
RvM/MR/091113

Betreft
Beantwoording innovatie, zaaknummer 103345

Geachte mevrouw de Groene,

Op 16 oktober j.l. heeft u middels het consultatie innovatie document de netbeheerders in het algemeen en Intergas in het bijzonder gevraagd naar de relatie tussen enerzijds de innovatie en anderzijds de methode van regulering.

Het is van belang dat netbeheerders niet door regulering worden geremd om de innovatiebehoefte te vervullen. Het ligt daarom in de rede om op één of andere wijze binnen het reguleringskader extra prikkels in te bouwen, opdat de netbeheerders zekerheid krijgen over de dekking van de extra innovatiekosten.

In dit kader hechten wij eraan het volgende op te merken. Intergas wordt geconfronteerd met significante innovatiekosten inzake groen gas invoeding (project Suiker Unie-Essent). Als dit project doorgang vindt, zal het op afstand het grootste groen gas project van Nederland gaan worden. Concreet betekent dit dat bij benadering 10% van ons verzorgingsgebied plotseling een concessiegebied gas kan gaan worden. Mede in het belang van de ontwikkelingen op het gebied van groen gas hopen wij dat er het komende jaar voor deze problematiek een handvat zal worden geboden.

In de bijlage vindt u de beantwoording van de vragen.

Vertrouwend u hiermede van dienst te zijn,

Met vriendelijke groet,
Intergas Energie B.V.

Robert van Mourik
Algemeen directeur

Bijlage 1: De vragen van het consultatiedocument

1. *Welke definitie voor innovatie zou de Energiekamer volgens u moeten hanteren?*
Vernieuwing die op korte of langere termijn (3 tot 30 of meer jaren) neerslaat in producten, diensten, organisatieprocessen of organisatievormen. (definitie EZ uit randnummer 22 consultatiedocument, aangevuld met 'korte of langere termijn').
2. *Wat is uw mening over de twee aspecten waaraan de Energiekamer bij de discussie over innovatie specifiek aandacht wil besteden?*
De geschetste fasering is logisch en gebruikelijk. Het is echter de vraag of het onderscheid voor deze discussie relevant is. In beide gevallen is het niet zeker of een project leidt tot het gewenste resultaat, bijv. efficiencyverbetering. Het verschil zit vooral in de termijn waarbinnen bekend wordt of een project leidt tot iets dat rendeert of niet.
3. *Welke concrete projecten die hebben geleid of mogelijk leiden tot andere producten of diensten, processen of organisatievormen heeft uw bedrijf de afgelopen 5 jaar uitgevoerd?*
Er zijn vele kleine proces-, organisatie- en dienstverbeteringen geweest als gevolg van innovaties. De grotere projecten zijn:
A) 2008 Pilot Slimme meter: 0,5% van ons verzorgingsgebied samen met Enexis
B) 2009 Aardgas - mobiel; onder andere de eigen auto's van Intergas worden met aardgas uit ons eigen net getankt.
C) 2009 Introductie van de budgetmeter voor gas (prepaid meter) in de Vlaamse gemeente Baarle-Hertog
D) 2010 Groen gas invoeding (Suiker Unie / Essent). Afgelopen 6 november is de aanvraag binnengekomen voor een invoedingscapaciteit van 2.500 m³/uur met een maximale capaciteit van 4000 m³/uur (realisatie begin 2011).
4. *Wat is voor uw bedrijf de omvang van de uitgaven ten behoeve van innovatie in de afzonderlijke jaren van de periode 2001-2008 geweest? Kunt u hierbij aangeven of u deze uitgaven ziet als operationele uitgaven of als investeringen?*
De periode 2001 t/m 2008 is te verdelen in drie periodes, ten eerste de periode 2001 t/m 2004. In deze periode lag het accent op productinnovaties ter ondersteuning van het marktaandeel van de leverancier. Periode 2005 t/m 2007 is een periode die gekenmerkt wordt door een *stand-still* op het gebied van innovatie, omdat a.g.v. de splitsing de organisatie en de ICT systemen op orde gebracht werden. Tenslotte zijn de uitgaven in de periode vanaf 2008 naar de toekomst bij benadering 0,5% per jaar en vertoont de cash out een oplopende lijn. De uitgaven bestaan uit investeringen én uit operationele kosten. Ongeveer in de verhouding 50/50.
5. *Wat is uw mening over de opsomming van de Energiekamer van de manieren via welke de netbeheerders dekking kunnen krijgen voor hun innovatiekosten?*
Zie reactie bij vraag 6.
6. *Hoe ziet u de verhouding tussen de innovatieprikkel die uitgaan van reguleringsmethodes (direct en indirect), de mogelijkheid om octrooien en patenten en het huidige subsidie-instrumentarium?*

We kunnen niet precies inschatten hoe dit exact gaat werken. Intergas zou een verrijking van de regulering met (geoordeelde) innovatie subsidie ondersteunen. De kosten welke gedekt worden door subsidie hoeft hij niet terug te verdienen. Vaak zal de subsidie niet het volledige bedrag van de meerkosten van een innovatie compenseren.

7. *Wat is uw mening over de interpretatie van de Energiekamer dat innovatie gezien kan worden als wettelijke taak van de landelijke (elektriciteit) en regionale (gas en elektriciteit)?*

Innovatie 'an sich' is geen wettelijke taak, maar innovatie draagt bij aan een goede uitvoering van de wettelijke taken. De visie om innovatie eenzijdig te koppelen aan de wettelijke taken is echter in de praktijk te beperkt. Vandaag de dag vraagt de maatschappij al meer van de netbeheerder dan waar hij strikt genomen op grond van zijn wettelijke taak verplicht is (m.n. op het gebied van de energietransitie en groen gas invoeding). Verder geldt ook hier weer: gegeven de huidige regulering gaat er geen prikkel van uit. Investeren in innovatie is relatief risicovol voor de netbeheerders. Als zij hierdoor terughoudend zijn met innovatie-investeringen dan hebben zij daar in de maatstaf geen 'last' van. Integendeel, als andere netbeheerders veel extra kosten maken voor innovaties, wordt de eigen positie in de maatstaf juist gunstiger! Het rendement van innovaties zal immers in het algemeen pas op termijn tot uitdrukking komen in het kostenniveau.

8. *Wat is uw mening over de conclusie van de Energiekamer dat de kosten voor innovatie binnen het huidige wettelijke kader via reguleringsmethoden uitsluitend vergoed kunnen worden via de maatstaf? Ziet u eventueel alternatieven voor vergoeding van innovatiekosten via reguleringsmethodes?*

Binnen de maatstafsystematiek zijn zeker stimulansen mogelijk (bijv. aangepaste WACC of zelfs aangepaste x-factor). Het Britse systeem oogt perspectiefvol. Daarbij dient te worden gewaakt voor hoge administratieve lasten. Overigens kan ook reeds een stimulans uitgaan van de mogelijkheid om innovatiekosten veel eerder in de tarieven te mogen opnemen dan momenteel het geval is (ergo niet wachten tot de volgende reguleringsperiode).

9. *Wat is uw mening over de voorlopige bevindingen ten aanzien van het bestaan van prikkels in de huidige reguleringsmethodes voor de regionale netbeheerders gas elektriciteit en TenneT?*

Netbeheerders voeren inderdaad allerlei innovatieprojecten uit. Dat neemt niet weg dat er geen stimulerend klimaat is. De vraag is dus ook: welk niveau van innovatie-inzet is maatschappelijk gewenst? Wat is 'genoeg' innovatie? Hoe zwaar weegt het risico dat netbeheerders vanwege de regulering risicomijdend gedrag vertonen en weinig innoveren?

10. *Is in uw ogen de lijst met genoemde regelingen van SenterNovem volledig? Zo nee, welke regelingen (van SenterNovem of andere instituten) ontbreken?*

Aardgas en groen gas zijn eenvoudig te transporten schone hoogwaardige brandstoffen. Het is eeuwig zonde om deze brandstof te gebruiken t.b.v. basislast elektriciteitsopwekking (zonder warmtegebruik). Er is veel laaghangend fruit, omdat Nederland in Europa koploper is met dit laagwaardige gebruik van gas.

11. *Heeft u de afgelopen jaren door u als noodzakelijk of zeer wenselijk geachte innovatieve projecten niet opgestart omdat u hiervoor naar uw mening te weinig vergoeding krijgt voor de kosten en eventuele baten vanuit de reguleringsmethode, octrooien en / of subsidieregelingen?*

Op het gebied van de aardgasauto vinden wij dat we als netbeheerder(s) meer kunnen en moeten doen. De gasnetbeheerder is bij uitstek degene die exact de ondergrondse gas infrastructuur kent (incl. beschikbare drukken) met de bijbehorende kansen om laagdrempelig (lees goedkoop) te innoveren.

12. Bij 11 zo ja, dan toelichten.

Desgewenst in te vullen door individuele netbeheerder.

13. *Voor welke ontwikkelingen op het gebied van netbeheer zou naar uw mening in de komende drie tot vijf jaar gewerkt moeten worden aan een innovatieve oplossing? En, in welke mate verwacht u zelf mee te gaan werken aan het vinden van de oplossingen uit de vorige vraag?*

Intergas vindt dat de uur- en kwartierwaarden van de slimme meter achter de voordeur moeten blijven en niet via CTS opgehaald mogen worden. De privacy klacht is onzes inziens terecht. Door het wijzigen van het concept kan de slimme meter een enorme impuls krijgen zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de wens van Europa en de Tweede Kamer. Daarnaast vinden wij dat er in het verhaal van de energietransitie te weinig aandacht is voor energiebesparing. Als voorbeeld doelen we hierbij op het verplaatsen van de elektriciteitsopwekking naar de plaatsen waar nu reeds een warmtevraag is (WKK). Het is jammer, wellicht in het kader van het broeikas effect maatschappelijk onverantwoord, om gascentrales op basislast te laten draaien zonder gebruik te maken van de vrijgekomen warmte. Bedenk dat gas, i.t.t. elektriciteit, zonder netverlies eenvoudig te transporteren is. Tenslotte zou er meer aandacht mogen zijn voor innovatie in dienst van lagere energieprijzen. Dit is nodig omdat innovatie een bijdrage moet leveren aan het welzijn van iedereen ook en wellicht met name voor de minder draagkrachtigen in de samenleving. Het promoten van concepten welke te eenzijdig het duurzaamheids doel ondersteunen (vb: energieneutrale woning in 2015) zijn een gevaar voor het draagvlak van duurzaam in onze samenleving en vormen daardoor een *risico* voor de gehele transitie. Intergas zal zich met name op bovengenoemde thema's richten.

14. *In welke mate bent u van mening dat de huidige innovatie instrumenten toereikend zijn om de verwachte ontwikkelingen (zoals genoemd in vraag 13) te accommoderen?*

Buiten maatstafregulering kennen we geen innovatie instrumenten. Dit betekent dat het branchegemiddelde (op gasgebied) de trend zal gaan zetten.

15. *Bent u van mening dat de totale vergoeding die u als netbeheerder krijgt/kunt krijgen vanuit SenterNovem en via de gereguleerde inkomsten (zowel korte als lange termijn) voldoende voor u is om op rendabele wijze te innoveren? Kunt u dit toelichten aan de hand van concrete business cases of projectniveau?*

Nee, zover wij weten zijn er, naast maatstaf, geen vergoedingen mogelijk die onze activiteiten stimuleren/ondersteunen. Neem bijvoorbeeld het project biogas invoeding. Het gehele biogas invoedingstraject in Nederland staat in de kinderschoenen.

Acceptatie van biogas in de samenleving zal gebaat zijn met invoedingsprojecten die succesvol zijn en blijven. Waar ligt onze prikkel om dit project uitstekend te ondersteunen?

16. *Bent u van mening dat een expliciete innovatieprikkel in de regulering noodzakelijk is om de verwachte ontwikkelingen in netbeheer op goede wijze te kunnen faciliteren? Kunt u dit motiveren aan de hand van antwoorden op de voorgaande vragen? En als uw antwoord ja is, hoe zou u dan een expliciete innovatieprikkel invullen, rekening houdend met het huidig wettelijk kader?*
Ja, zie antwoord op de vragen 6, 7, 9 en 15.
17. *Zijn er thans praktische belemmeringen voor innovaties die binnen het huidige wettelijk kader kunnen worden weggenomen? Zo ja, welke?*
Voor de korte termijn: zie antwoord op vraag 8. Voor de langere termijn: zie antwoord op vraag 16.